

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997-1998 (*)

12 NOVEMBER 1997

WETSONTWERP

**betreffende de voorwaardelijke
invrijheidstelling en tot wijziging van
de wet van 9 april 1930 tot
bescherming van de maatschappij
tegen de abnormalen en de
gewoontemisdadigers, vervangen
door de wet van 1 juli 1964**

AMENDEMENTEN

N° 1 VAN DE HEER VERHERSTRAETEN

Art. 4

**In § 3, vijfde lid, tussen de woorden « en
brengt deze » en « per aangetekend schrijven » de
woorden « binnen een termijn van tien dagen » in-
voegen.**

VERANTWOORDING

In het voorgestelde artikel 4, § 3, wordt bepaald dat de commissie minstens tien dagen voor de datum van de zitting per aangetekend schrijven het slachtoffer inlicht over de inwilliging van het verzoek van het slachtoffer. Willigt de commissie het voorstel van het slachtoffer niet in, dan bepaalt het artikel dat de commissie het slachtoffer op de hoogte brengt. Het artikel schrijft geen termijn voor waarbinnen de afwijzing van het voorstel van het slachtoffer

Zie :

- 1070 - 96 / 97 :
— N° 1 : Wetsontwerp.

(*) Vierde zitting van de 49e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997-1998 (*)

12 NOVEMBRE 1997

PROJET DE LOI

**relatif à la libération conditionnelle
et modifiant la loi du 9 avril 1930
de défense sociale à l'égard des
anormaux et des délinquants
d'habitude remplacée
par la loi du
1er juillet 1964**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. VERHERSTRAETEN

Art. 4

**Au § 3, alinéa 5, entre les mots « notifie à la
victime » et les mots « par lettre recommandée »,
insérer les mots « dans les dix jours ».**

JUSTIFICATION

A l'article 4, § 3, il est prévu que la commission informe la victime de l'acceptation de sa demande au moins dix jours avant la date de l'audience. Si la commission rejette la demande de la victime, cet article prévoit que la commission en informe celle-ci. La loi en projet ne prévoit toutefois aucun délai dans lequel la victime doit être informée du rejet de sa demande. Il subsiste dès lors une certaine insécurité dans son chef. Pour lever cette insécurité juridi-

Voir :

- 1070 - 96 / 97 :
— N° 1 : Projet de loi.

(*) Quatrième session de la 49e législature.

fer ter kennis moet worden gebracht. Een vorm van onzekerheid in hoofde van het slachtoffer blijft aldus bestaan. Door de bepaling van een termijn waarbinnen de afwijzing van het verzoek van het slachtoffer ter kennis moet worden gebracht, wordt de bestaande rechtsonzekerheid opgeheven.

S. VERHERSTRAETEN

N° 2 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofdorde)

Art. 2

Het eerste lid aanvullen als volgt :

« Iedere andere vorm van vervroegde invrijheidstelling is verboden. ».

VERANTWOORDING

De precisering bij artikel 2, eerste lid, van het wetsontwerp strekt ertoe de praktijk van de « voorlopige invrijheidstellingen » te verbieden. Die praktijk berust op geen enkele wettelijke basis, maar al ettelijke jaren laat de minister van Justitie, in uitzonderlijke omstandigheden (een criterium dat uiteraard zeer ruim wordt geïnterpreteerd), veroordeelden vrij voor wie het met name moeilijk is voorwaardelijk in vrijheid te worden gesteld (soms omdat zij korte vrijheidsbenemende straffen uitzitten). Momenteel kan eventueel een voorlopige invrijheidstelling worden verleend aan wie werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van minder dan drie jaar (terwijl die termijn in 1976 negen maanden bedroeg). Daarenboven is het thans gemakkelijker geworden die maatregel te treffen doordat niet langer een advies is vereist van het parket en het personeelscollege. Bij de invoering van de voorlopige invrijheidstelling in 1976 was dat wel het geval.

Alleen een vervroegde invrijheidstelling die volgens de bij een wet vastgelegde voorwaarden en voorschriften werd verleend, is in onze ogen aanvaardbaar. Naast de voorwaardelijke invrijheidstelling andere maatregelen in uitzicht stellen, zogenaamd om de overbevolking van de gevangenen tegen te gaan, lijkt ons onaanvaardbaar. Bovendien zou dat leiden tot een uitholling van de wet op de voorwaardelijke invrijheidstelling, alsook van het wetsontwerp dat nu ter bespreking voorligt.

N° 3 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofdorde)

Art. 2

In het tweede lid, 1°, punt c), tussen de woorden « straf, » en « tien », de woorden « onverminderd de toepassing van de artikelen 8 en 10 van het Strafwetboek, » invoegen.

que, nous proposons de prévoir un délai dans lequel la victime doit être informée du rejet de sa demande.

N° 2 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 2

Compléter l'alinéa 1er comme suit :

« Toute autre forme de libération anticipée est interdite. ».

JUSTIFICATION

L'objectif poursuivi par la précision apportée à l'alinéa 1er de l'article 2 du projet de loi consiste à interdire la pratique des « libérations provisoires ». Cette pratique n'a pas de base légale; cependant depuis de nombreuses années, le ministre de la Justice libère, en cas de circonstances exceptionnelles (ce critère étant bien évidemment interprété très largement) des condamnés qui éprouvent notamment des difficultés à obtenir une libération conditionnelle (parfois parce qu'il s'agit de courtes peines privatives de liberté). Entrent actuellement en considération pour l'octroi éventuel d'une libération provisoire, les condamnés à une peine inférieure à trois ans (alors que ce délai était de neuf mois, en 1976). De plus cette mesure est facilitée aujourd'hui par la suppression de l'avis du parquet et de la conférence du personnel qui était exigé en 1976 lorsque la mesure de libération provisoire fut instaurée.

Nous estimons que seule est acceptable une libération anticipée décidée conformément aux conditions et modalités fixées dans une loi. Prévoir d'autres mesures, en marge de la libération conditionnelle, sous prétexte de vouloir lutter contre la surpopulation pénitentiaire, nous paraît inacceptable et vide de son sens même la loi sur la libération conditionnelle et le projet de loi que nous sommes en train d'examiner.

N° 3 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 2

Dans le point c) du 1° de l'alinéa 2 insérer les mots « sous réserve de l'application des articles 8 et 10 du Code pénal, » entre les mots « perpétuité, » et « avoir ».

VERANTWOORDING

Die precisering is belangrijk in het licht van de door ons ingediende amendementen die ertoe strekken niet-reduceerbare straffen in ons straffenarsenaal in te voeren.

N° 4 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofddorde)

Art. 23bis (nieuw)

Een artikel 23bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 23bis. — Artikel 8 van het Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1996, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 8. — De opsluiting is levenslang of tijdelijk.

Wanneer levenslange opsluiting uitgesproken wordt, kan het hof van assisen deze straf koppelen aan de vaststelling van een beveiligingsperiode van veertien tot twintig jaar of van twintig tot vijfentwintig jaar in geval van wettelijke herhaling; tijdens deze periode kan geen voorwaardelijke invrijheidstelling plaatsvinden.

Wanneer levenslange opsluiting uitgesproken wordt tegen een persoon veroordeeld wegens doodslag of moord op een minderjarige die de volle leeftijd van zestien jaar nog niet heeft bereikt, voorafgegaan door of gepaard gaand met verkrachting, foltering of het begaan van wreedheden, kan het hof van assisen de straf koppelen aan de vaststelling van een levenslange beveiligingsperiode. Na een termijn van dertig jaar kan evenwel tot voorwaardelijke invrijheidstelling worden besloten, op eenparig advies van drie medisch deskundigen die verklaren dat de veroordeelde niet langer gevaar oplevert.

In geval van herhaling moet het hof van assisen de in het tweede en derde lid bedoelde beveiligingsperiode uitspreken in de volgende gevallen :

— wanneer de slachtoffers jonger zijn dan zestien jaar of ouder dan vijfenzeventig jaar;

— wanneer de slachtoffers gegijzeld werden;

— wanneer de slachtoffers agenten zijn van de openbare macht, de gemeentepolitie, de gerechtelijke politie of de rijkswacht, dan wel wanneer zij beampten zijn van het Bestuur der strafinrichtingen die gewoonlijk in contact staan met gedetineerden, werknemers uit de openbare of particuliere sector of zelfstandigen die bij de uitoefening van hun beroepswerkzaamheden normalerwijze tegen bezoldiging personen vervoeren dan wel publiek of particulier geldtransport begeleiden;

— bij doodslag, gepleegd om diefstal of afpersing te vergemakkelijken, of om de straffeloosheid ervan te verzekeren. ».

JUSTIFICATION

Cette précision est d'importance au regard des amendements que nous avons déposés et qui tendent à introduire dans notre arsenal pénal un système de peines incompressibles.

N° 4 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 23bis (nouveau)

Insérer un article 23bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 23bis. — L'article 8 du Code pénal, modifié par la loi du 10 juillet 1996, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 8. — La réclusion est à perpétuité ou à temps.

Lorsque la réclusion à perpétuité est prononcée, la cour d'assises peut assortir cette peine de la fixation d'une période de sûreté de quatorze à vingt ans ou de vingt à vingt-cinq ans en cas de récidive légale, avant l'expiration de laquelle aucune libération conditionnelle ne pourra intervenir.

Lorsque la réclusion à perpétuité est prononcée à l'encontre d'une personne condamnée pour le meurtre ou l'assassinat d'un mineur âgé de moins de seize ans accomplis, précédé ou accompagné d'un viol, de tortures ou d'actes de barbarie, la cour d'assises peut assortir cette peine de la fixation d'une période de sûreté perpétuelle. Toutefois, à l'issue d'une période de trente ans, une libération conditionnelle pourra intervenir sur avis unanime de trois experts médicaux statuant sur l'état de non-dangereux du condamné.

La période de sûreté, visée aux alinéas 2 et 3, devra être prononcée par la cour d'assises en cas de récidive dans les hypothèses suivantes :

— les victimes sont âgées de moins de seize ans ou de plus de soixante-cinq ans;

— les victimes ont fait l'objet d'une prise d'otages;

— les victimes sont des agents de la force publique, des agents de la police communale, de la police judiciaire ou de la gendarmerie, des agents de l'administration pénitentiaire en contact habituel avec des détenus; des travailleurs de la Fonction publique ou du secteur privé, salariés ou indépendants, qui, dans l'exercice de leur activité professionnelle, assurent ordinairement le transport rémunéré de personnes ou le convoyage de fonds publics ou privés;

— en cas de meurtre commis pour faciliter le vol ou l'extorsion, ou pour en assurer l'impunité. ».

VERANTWOORDING

De liberalen wensen dat bij de bespreking van het wetsontwerp betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling ook aandacht zou worden besteed aan het vraagstuk van de tenuitvoerlegging van de strafrechtelijke sancties, en meer bepaald aan het knelpunt van de niet-reduceerbare straffen. Onze amendementen, die ertoe strekken een systeem van niet-reduceerbare straffen in te voeren, beogen dus allemaal het behoud van een echte hiërarchie tussen de strafrechtelijke sancties en een doeltreffende bestraffing van de ergste misdrijven te waarborgen.

Wij hebben dat debat in het parlement aangesneden tijdens de vorige zittingsperiode, en het later hervat bij de bespreking van het wetsontwerp tot afschaffing van de doodstraf. Destijds werd ons geantwoord dat het vraagstuk van de beveiligingsmaatregelen of van de niet-reduceerbare straffen niet actueel en niet aan de orde was.

Gelet op het uitblijven van een reactie vanwege de regering en op de verwachtingen van de bevolking terzake — die onder meer naar voren zijn gekomen in een petitie die door honderdduizenden mensen is ondertekend — willen wij dit debat, waaraan de regering zich deze keer niet kan onttrekken, opnieuw op gang brengen door middel van amendementen op het wetsontwerp tot wijziging van de wet op de voorwaardelijke invrijheidstelling.

Wij wensen dat het vonnisgerecht een beveiligingsperiode kan (en in sommige gevallen moet) uitspreken vóór het verstrijken waarvan geen voorwaardelijke invrijheidstelling kan plaatsvinden. Die regeling geldt voor de ergste misdrijven, dat wil zeggen de misdrijven die het meest ons sociaal bewustzijn kwetsen (het is dus niet de bedoeling die beveiligingsperiodes toe te passen op de kleine en middelzware criminaliteit).

N° 5 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofdorde)

Art. 23ter (nieuw)

Een artikel 23ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 23ter. — Artikel 10 van het Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1996, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 10. — De opsluiting is levenslang of tijdelijk.

Wanneer levenslange opsluiting uitgesproken wordt, kan het hof van assisen deze straf koppelen aan de vaststelling van een beveiligingsperiode van veertien tot twintig jaar of van twintig tot vijfentwintig jaar in geval van wettelijke herhaling; tijdens deze periode kan geen voorwaardelijke invrijheidstelling plaatsvinden. ».

JUSTIFICATION

Les libéraux souhaitent que l'examen du projet de loi sur la libération conditionnelle soit également l'occasion d'une réflexion sur la problématique de l'exécution des sanctions pénales, et plus particulièrement sur la question des peines incompressibles. Nos amendements tendant à la mise en place d'un système de peines incompressibles ont tous pour objectif d'assurer le maintien d'une véritable hiérarchie entre les sanctions pénales, et d'assurer une répression efficace des infractions les plus graves.

Nous avons amorcé ce débat au Parlement au cours de la législature précédente. Nous l'avons repris lors de l'examen du projet de loi portant abolition de la peine de mort. Il nous avait été répondu, à l'époque, que le débat sur les mesures de sûreté ou les peines incompressibles n'était pas d'actualité, n'était pas à l'ordre du jour.

Face à l'absence de réaction de la part du gouvernement, face aux attentes en cette matière de la population — exprimées notamment au travers d'une pétition ayant recueilli plusieurs centaines de milliers de signatures — nous souhaitons, par la voie d'amendements au projet de loi modifiant la loi sur la libération conditionnelle, aborder à nouveau ce débat auquel, cette fois, le gouvernement n'échappera pas.

Nous souhaitons que la juridiction de jugement puisse, ou dans certains cas, faire prononcer une période de sûreté avant l'échéance de laquelle aucune libération constitutionnelle ne pourrait intervenir. Ce système vaut pour les crimes les plus graves, ceux qui heurtent le plus notre conscience sociale (il ne s'agit donc pas d'appliquer ces périodes de sûreté à la petite ou moyenne délinquance).

N° 5 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 23ter (nouveau)

Insérer un article 23ter (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 23ter. — L'article 10 du Code pénal, modifié par la loi du 10 juillet 1996, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 10. — La détention est à perpétuité ou à temps.

Lorsque la détention à perpétuité est prononcée, la cour d'assises peut assortir cette peine de la fixation d'une période de sûreté de quatorze à vingt ans ou de vingt à vingt-cinq ans en cas de récidive légale, avant l'expiration de laquelle aucune libération conditionnelle ne pourra intervenir. ».

N° 6 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofdorde)

Art. 23quater (nieuw)

Een artikel 23quater (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 23quater. — In artikel 364 van het Wetboek van Strafvordering, waarvan de huidige tekst § 1 wordt, wordt een § 2 toegevoegd, luidend als volgt :

« § 2. Wanneer het college beslist heeft de straf van levenslange opsluiting of levenslange hechtenis uit te spreken, beraadslaagt het over de vraag of een beveiligingsperiode dient te worden vastgesteld, overeenkomstig artikel 8, tweede en derde lid, van het Strafwetboek dan wel overeenkomstig artikel 10 van datzelfde Wetboek.

De beslissing wordt genomen met inachtneming van de procedure bepaald bij § 1.

Beslist het college dat een beveiligingsperiode wordt vastgesteld of wordt het overeenkomstig artikel 8, vierde lid, van het Strafwetboek daartoe verplicht, dan bepaalt het de duur ervan, overeenkomstig diezelfde procedure. ». ».

VERANTWOORDING

Dit artikel strekt ertoe artikel 364 van het Wetboek van Strafvordering te wijzigen teneinde de procedure vast te stellen die voor de beraadslagingen van de jury en het Hof moet worden gevolgd inzake de eventuele niet-reduceerbare straffen.

N° 7 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In bijkomende orde)

Art. 23bis (nieuw)

Een artikel 23bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 23bis. — Artikel 8 van het Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1996, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 8. — De opsluiting is levenslang of tijdelijk.

Wanneer levenslange opsluiting uitgesproken wordt, kan het hof van assisen deze straf koppelen aan de vaststelling van een beveiligingsperiode van vijftien tot twintig jaar, of van twintig tot vijfentwintig jaar in geval van wettelijke herhaling; tijdens die periode kan geen voorwaardelijke invrijheidstelling plaatsvinden. ». ».

N° 6 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 23quater (nouveau)

Insérer un article 23quater (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 23quater. — A l'article 364 du Code d'instruction criminelle, dont le texte actuel formera le § 1er, il est ajouté un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Lorsque le Collège aura décidé de prononcer la peine de réclusion à perpétuité ou de détention à perpétuité, il délibérera sur le fait de savoir s'il convient de fixer une période de sûreté, conformément à l'article 8, alinéas 2 et 3 du Code pénal, ou conformément à l'article 10 du même Code.

La décision sera prise selon la procédure prévue au § 1er.

Si le Collège décide de fixer une période de sûreté, ou si, conformément à l'article 8, alinéa 4 du Code pénal, ce Collège doit fixer une période de sûreté, il en déterminera la durée selon la même procédure. ». ».

JUSTIFICATION

Cet article tend à modifier l'article 364 du Code d'instruction criminelle en vue de déterminer la procédure qu'il convient de suivre, au niveau des délibérations du jury et de la Cour, relativement aux éventuelles peines incompressibles.

N° 7 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre subsidiaire)

Art. 23bis (nouveau)

Insérer un article 23bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 23bis. — L'article 8 du Code pénal, modifié par la loi du 10 juillet 1996, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 8. — La réclusion est à perpétuité ou à temps.

Lorsque la réclusion à perpétuité est prononcée, la cour d'assises peut assortir cette peine de la fixation d'une période de sûreté de quinze à vingt ans ou de vingt à vingt-cinq ans en cas de récidive légale, avant l'expiration de laquelle aucune libération conditionnelle ne pourra intervenir. ». ».

N^r 8 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In bijkomende orde)

Art. 23ter (nieuw)

Een artikel 23ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 23ter. — Artikel 10 van het Strafwetboek, gewijzigd bij de wet van 10 juli 1996, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 10. — De opsluiting is levenslang of tijdelijk.

Wanneer levenslange opsluiting uitgesproken wordt, kan het hof van assisen deze straf koppelen aan de vaststelling van een beveiligingsperiode van vijftien tot twintig jaar, of van twintig tot vijfentwintig jaar in geval van wettelijke herhaling; tijdens die periode kan geen voorwaardelijke invrijheidstelling plaatsvinden. » ».

N^r 9 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In bijkomende orde)

Art. 23quater (nieuw)

Een artikel 23quater (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 23quater. — In artikel 364 van het Wetboek van Strafvordering, waarvan de huidige tekst § 1 wordt, wordt een § 2 toegevoegd, luidend als volgt :

« § 2. Wanneer het college beslist heeft de straf van levenslange opsluiting of levenslange hechtenis uit te spreken, beraadslaagt het over de vraag of een beveiligingsperiode dient te worden vastgesteld, overeenkomstig artikel 8 van het Strafwetboek, dan wel overeenkomstig artikel 10 van datzelfde Wetboek.

De beslissing wordt genomen met inachtneming van de procedure bepaald bij § 1.

Beslist het college dat een beveiligingsperiode wordt vastgesteld, dan bepaalt het de duur ervan, overeenkomstig diezelfde procedure. » ».

N^r 10 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, het 1°, vervangen door wat volgt :

« 1° de veroordeelde tot een of meer vrijheidsbenemende straffen moet :

a) hetzij, de helft van deze straffen hebben ondergaan, voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan zes maanden is;

b) hetzij, indien in het vonnis of in het arrest van veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, drie vierden

N° 8 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre subsidiaire)

Art. 23ter (nouveau)

Insérer un article 23ter (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 23ter. — L'article 10 du Code pénal, modifié par la loi du 10 juillet 1996, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 10. — La détention est à perpétuité ou à temps.

Lorsque la détention à perpétuité est prononcée, la cour d'assises peut assortir cette peine de la fixation d'une période de sûreté de quinze à vingt ans ou de vingt à vingt-cinq ans en cas de récidive légale, avant l'expiration de laquelle aucune libération conditionnelle ne pourra intervenir. » ».

N° 9 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre subsidiaire)

Art. 23quater (nouveau)

Insérer un article 23quater (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 23quater. — A l'article 364 du Code d'instruction criminelle, dont le texte actuel formera le § 1er, il est ajouté un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Lorsque le Collège aura décidé de prononcer la peine de réclusion à perpétuité ou de détention à perpétuité, il délibérera sur le fait de savoir s'il convient de fixer une période de sûreté, conformément à l'article 8 du Code pénal, ou conformément à l'article 10 du même Code.

La décision sera prise selon la procédure prévue au § 1er.

Si le Collège décide de fixer une période de sûreté, il en déterminera la durée selon la même procédure. » ».

N° 10 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre subsidiaire)

Art. 2

Remplacer le 1° de l'alinéa 2, par ce qui suit :

« 1° le condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté doit :

a) soit avoir subi la moitié de ces peines pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède six mois;

b) soit, si le jugement ou l'arrêt de condamnation a constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi les trois quarts de ces peines, pour

van die straffen hebben ondergaan voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan twaalf maanden bedraagt;

c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, twintig jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, vijftientwintig jaar; ».

VERANTWOORDING

Indien de door ons voorgestelde regeling van niet-reduceerbare straffen (in hoofd- en in bijkomende orde ingediend) niet zou worden aanvaard, menen we dat de minimumgrenzen van de reeds ondergane straf waaraan een veroordeelde moet voldoen om een voorwaardelijke invrijheidstelling te genieten, minstens moeten worden opgetrokken.

N° 11 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

(In tweede bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, het 1°, vervangen door wat volgt :

« 1° de veroordeelde tot een of meer vrijheidsbenemende straffen moet :

a) hetzij, de helft van deze straffen hebben ondergaan, voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan drie maanden is;

b) hetzij, indien in het vonnis of in het arrest van veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, drie vierden van die straffen hebben ondergaan voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan zes maanden bedraagt;

c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, vijftien jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, twintig jaar; ».

N° 12 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

(In derde bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, het 1°, vervangen door wat volgt :

« 1° de veroordeelde tot een of meer vrijheidsbenemende straffen moet :

a) hetzij, een derde van deze straffen hebben ondergaan, voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan zes maanden is;

b) hetzij, indien in het vonnis of in het arrest van veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in

autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède douze mois;

c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi vingt ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi vingt-cinq ans de ladite peine; ».

JUSTIFICATION

Dans l'hypothèse où notre système de peines incompressibles (introduit à titre principal, et à titre subsidiaire) ne serait pas accepté, nous estimons, à tout le moins, que les seuils minimum de la peine déjà subie auxquels doit satisfaire un condamné pour bénéficier d'une libération conditionnelle doivent être revus à la hausse.

N° 11 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

(En deuxième ordre subsidiaire)

Art. 2

Remplacer le 1° de l'alinéa 2, par ce qui suit :

« 1° le condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté doit :

a) soit avoir subi la moitié de ces peines pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède trois mois;

b) soit, si le jugement ou l'arrêt de condamnation a constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi les trois quarts de ces peines, pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède six mois;

c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi quinze ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi vingt-cinq ans de ladite peine; ».

N° 12 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

(En troisième ordre subsidiaire)

Art. 2

Remplacer le 1° de l'alinéa 2 par ce qui suit :

« 1° Le condamné à une ou plusieurs peines privatives de liberté doit :

a) soit avoir subi un tiers de ces peines, pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède six mois;

b) soit, si le jugement ou l'arrêt de condamnation a constaté que le condamné se trouvait en état de récidive

staat van wettelijke herhaling bevond, twee derden van die straffen hebben ondergaan voor zover de duur van het reeds ondergane gedeelte van de straffen meer dan een jaar bedraagt;

c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, veertien jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, achttien jaar; ».

N^r 13 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In vierde bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, het 1°, punt c), vervangen door wat volgt :

« c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, vijftien jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, twintig jaar; ».

VERANTWOORDING

Indien onze andere amendementen zouden worden verworpen, stellen we hierbij een regeling voor waarbij er alleen voor de tot een levenslange vrijheidsbenemende straf veroordeelde personen een hogere minimumgrens komt voor het verkrijgen van de voorwaardelijke invrijheidstelling.

N^r 14 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In vijfde bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, het 1°, punt c), vervangen door wat volgt :

« c) hetzij, in geval van een veroordeling tot een levenslange vrijheidsbenemende straf, veertien jaar van deze straf hebben ondergaan, of, indien in het arrest van dergelijke veroordeling is vastgesteld dat de veroordeelde zich in staat van wettelijke herhaling bevond, achttien jaar; ».

ve légale, avoir subi les deux tiers de ces peines, pour autant que la durée de la partie des peines déjà subies excède un an;

c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi quatorze ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi dix-huit ans de ladite peine; ».

N° 13 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En quatrième ordre subsidiaire)

Art. 2

Remplacer le point c) du 1° de l'alinéa 2 par ce qui suit :

« c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi quinze ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi vingt ans de ladite peine; ».

JUSTIFICATION

Dans l'hypothèse où nos autres amendements seraient rejetés, nous proposons ici un système de rehaussement du seuil minimal d'accessibilité à la libération conditionnelle pour les seuls condamnés à une peine privative de liberté à perpétuité.

N° 14 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En cinquième ordre subsidiaire)

Art. 2

Remplacer le point c) du 1° de l'alinéa 2 par ce qui suit :

« c) soit, en cas de condamnation à une peine privative de liberté à perpétuité, avoir subi quatorze ans de cette peine, ou, en cas d'arrêt de condamnation ayant prononcé la même peine et constaté que le condamné se trouvait en état de récidive légale, avoir subi dix-huit ans de ladite peine; ».

N° 15 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofdorde)

Art. 2

In het tweede lid, het 3° vervangen door wat volgt :

« 3° de veroordeelde moet alle waarborgen bieden voor de openbare veiligheid en voldoen aan alle gunstige voorwaarden die zijn invrijheidstelling rechtvaardigen; ».

VERANTWOORDING

Met dit amendement willen wij het beginsel van de positieve selectie in de procedure inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling opnieuw invoeren. Wil de veroordeelde aanspraak maken op een eventuele vervroegde invrijheidstelling, dan moet hij de samenleving alle waarborgen bieden; het volstaat dus niet dat er geen ernstige tegenaanwijzingen bestaan (beginsel van de negatieve selectie). Voor de veroordeelde is een vervroegde invrijheidstelling immers een gunst (en geen recht); alvorens hem die gunst wordt verleend, heeft de samenleving het recht te eisen dat de veroordeelde alle gunstige en positieve voorwaarden vervult. Zo niet wordt voldaan aan een van die voorwaarden (bijvoorbeeld behoorlijk uitzicht op reclassering, een gedetineerde die zich tijdens zijn hechtenis rustig en redelijk heeft gedragen, een veroordeelde die tegenover de slachtoffers van zijn misdrijven heeft aangetoond dat hij zijn gedrag heeft verbeterd, ...), dan kan de vervroegde invrijheidstelling volgens ons niet worden toegekend.

N° 16 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, het 3° aanvullen met de volgende bepaling :

« Zo het evenwel iemand betreft die is veroordeeld voor geweldpleging ten aanzien van personen, dan kan die slechts in vrijheid worden gesteld indien hij alle voorwaarden biedt voor de openbare veiligheid en voldoet aan alle gunstige voorwaarden die zijn invrijheidstelling rechtvaardigen. ».

VERANTWOORDING

Ingeval het algemeen, op alle veroordeelden toegepast beginsel van de positieve selectie, zoals dat in ons amendement in hoofdorde wordt verdedigd, niet in aanmerking zou worden genomen, stellen wij voor dat op zijn minst het beginsel van de positieve selectie wordt ingevoerd voor personen die in het bijzonder werden veroordeeld voor daden of feiten van geweld tegen natuurlijke personen.

N° 15 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 2

Remplacer le 3° de l'alinéa 2 par ce qui suit :

« 3° le condamné doit présenter toutes les garanties pour la sécurité publique et répondre à toutes les conditions favorables justifiant sa libération; ».

JUSTIFICATION

Nous souhaitons, par cet amendement, réintroduire le principe de la sélection positive en matière de procédure de libération conditionnelle. Nous estimons que pour pouvoir bénéficier d'une éventuelle libération anticipée, le condamné doit présenter toutes les garanties pour la société, et ne pas seulement « ne pas présenter de contre-indications sérieuses » (principe de la sélection négative). En effet, une libération anticipée est une faveur (et non un droit du condamné); pour que cette faveur puisse être accordée, la société est en droit d'exiger que toutes les conditions favorables et positives soient réunies dans le chef du condamné. Si l'une de ces conditions manquait (exemple : de bonnes chances de réinsertion sociale, un détenu qui a fait preuve de calme et de bon sens durant sa période de détention, un condamné qui a fait preuve d'amendement à l'égard des victimes des infractions, ...), nous estimons que la libération anticipée ne peut être octroyée.

N° 16 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre subsidiaire)

Art. 2

Dans l'alinéa 2, compléter le 3° par la disposition suivante :

« Toutefois, s'il s'agit d'une personne condamnée pour des faits de violence à l'égard de particuliers, la libération ne pourra être accordée, que si le condamné présente toutes les garanties pour la sécurité publique et toutes les conditions favorables à justifier sa libération. ».

JUSTIFICATION

Dans l'hypothèse où le principe de la sélection positive, appliqué de manière générale à tous les condamnés, et défendu dans notre amendement à titre principal, ne serait pas retenu, nous proposons, à tout le moins, que le principe de la sélection positive soit introduit en ce qui concerne les personnes condamnées pour des actes ou des faits de violence commis à l'encontre de personnes physiques particuliers.

N^r 17 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In tweede bijkomende orde)

Art. 2

In het tweede lid, 3°, de volgende woorden weglaten : « deze tegenaanwijzingen hebben betrekking op :

- a) de mogelijkheid tot reïntegratie van de veroordeelde;
- b) de persoonlijkheid van de veroordeelde;
- c) het gedrag van de veroordeelde tijdens de detentie;
- d) het risico op het plegen van nieuwe strafbare feiten;
- e) de houding van de veroordeelde tegenover de slachtoffers van de strafbare feiten waarvoor hij werd veroordeeld. ».

VERANTWOORDING

Indien de huidige tekst van het ontwerp behouden blijft en bijgevolg ook onze amendementen in hoofd- en bijkomende orde worden verworpen, dan komt het volgens ons aan de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling toe te oordelen over de tegenaanwijzingen, aangezien die een risico kunnen inhouden voor de samenleving, of aan de reclassering van de veroordeelde in de weg kunnen staan. Een wettekst die een beperkende opsomming bevat van de tegenaanwijzingen die aan het beginsel van de negatieve selectie ten grondslag liggen, beknót met andere woorden de beoordelingsbevoegdheid van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling. Om de toekenning van een voorwaardelijke invrijheidstelling te weigeren, moeten die commissies in staat zijn zich te baseren op eventueel andere tegenaanwijzingen dan die welke beperkend in de tekst in ontwerp staan opgesomd.

N^r 18 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

Art. 3

In § 1, de woorden « , ingesteld door de Koning, » weglaten.

VERANTWOORDING

Ons inziens behoren het bestaan van het personeelscollege, de werkwijze ervan en de voor dat college te volgen procedure bij wet te worden geregeld.

N^r 19 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

Art. 3

In § 2, eerste lid, de woorden « zonder dat het uitstel meer dan zes maanden mag bedragen » vervangen door de woorden « zonder dat het uitstel meer dan een jaar en niet minder dan zes maanden mag bedragen ».

N° 17 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En deuxième ordre subsidiaire)

Art. 2

Dans le 3° de l'alinéa 2, supprimer les mots « ces contre-indications se rapportent :

- a) aux possibilités de réinsertion du condamné;
- b) à la personnalité du condamné;
- c) au comportement du condamné pendant sa détention;
- d) au risque de voir l'intéressé commettre de nouveaux faits constitutifs d'infractions;
- e) à l'attitude du condamné à l'égard des victimes des infractions qui ont donné lieu à sa condamnation. ».

JUSTIFICATION

Si le texte actuel du projet devait être maintenu, et donc si nos amendements à titre principal et à titre subsidiaire étaient rejetés, nous estimons que l'appréciation des contre-indications pouvant impliquer un risque sérieux pour la société ou faisant obstacle aux conditions de réinsertion sociale du condamné, doit être laissée aux commissions de libération conditionnelle. En d'autres termes, énumérer limitativement dans le texte de la loi les contre-indications qui fondent le principe de la sélection négative restreint le pouvoir d'appréciation des commissions de libération conditionnelle. Ces commissions doivent être en mesure de se fonder sur d'autres éventuelles contre-indications (que celles limitativement énumérées dans le texte en projet) pour refuser l'octroi d'une libération conditionnelle.

N° 18 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

Art. 3

Dans le § 1er, supprimer les mots « instituée par le Roi, ».

JUSTIFICATION

Nous estimons que la conférence de personnel, ainsi que son fonctionnement et la procédure qu'il convient de suivre devant elle, devraient faire l'objet d'une réglementation légale.

N° 19 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

Art. 3

Dans le § 2, remplacer les mots « six mois » par les mots « un an, ni être inférieur à six mois ».

VERANTWOORDING

Het heeft gewoon geen zin dat de dossiers die werden afgewezen omdat de veroordeelden kennelijk niet voldeden aan de bij artikel 2 bepaalde voorwaarden, binnen zes maanden opnieuw moeten worden onderzocht door het personeelscollege.

Het lijkt ons derhalve redelijker te voorzien in een termijn tussen zes maanden (minimum) en twaalf maanden (maximum).

N° 20 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

Art. 3

In § 3, tweede lid, 1°, de woorden « waarin hij het advies van het personeelscollege weergeeft over het voldaan zijn aan de voorwaarden » **vervangen door de woorden** « *waarin hij zijn advies geeft over de voorwaarden* ».

VERANTWOORDING

In tegenstelling met de door de regering gemaakte keuze (die terzake haaks staat op het advies van de Raad van State), moet bij de procedure tot voorwaardelijke invrijheidstelling ons inziens de gevangenisdirecteur meer zijn dan de « secretaris » van het personeelscollege.

Wij zijn van mening dat een eigen en afzonderlijk advies van de directeur van de strafinrichting moet worden behouden.

N° 21 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In hoofdorde)

Art. 3

In § 3, het derde lid weglaten.

VERANTWOORDING

Volgens ons kan het niet dat de veroordeelde een stap in de procedure inzake voorwaardelijke invrijheidstelling zou mogen overslaan in geval het personeelscollege, zoals het ontwerp het in uitzicht stelt, drie keer na elkaar van oordeel is dat de voorwaarden daartoe niet vervuld zijn. Als het personeelscollege zulks adviseert, moet dat advies worden opgevolgd. De veroordeelde heeft te allen tijde de mogelijkheid zijn dossier een vierde of vijfde keer door dat college te laten onderzoeken.

JUSTIFICATION

Il est absurde de forcer la conférence du personnel à réexaminer dans les six mois les dossiers qui ont été refusés, parce que manifestement les condamnés ne remplissent pas les conditions fixées par l'article 2.

Dès lors, l'imposition d'un délai variant entre 6 mois (minimum) et un an (maximum) nous paraît être une solution plus raisonnable.

N° 20 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

Art. 3

Dans le § 3, alinéa 2, 1°, remplacer les mots « dans le cadre duquel il communique l'avis de la conférence du personnel sur la réalisation » **par les mots** « *donnant son avis sur l'existence* ».

JUSTIFICATION

Contrairement à l'option choisie par le gouvernement (qui va, sur ce point, à l'encontre de l'avis du Conseil d'Etat), nous estimons que le rôle du directeur de la prison ne doit pas se réduire, dans la procédure de libération conditionnelle, à celui de « secrétaire » de la conférence du personnel.

Nous pensons qu'il faut maintenir un avis distinct et séparé du directeur de l'établissement pénitentiaire.

N° 21 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre principal)

Art. 3

Supprimer l'alinéa 3 du § 3.

JUSTIFICATION

Nous n'acceptons pas que le condamné puisse sauter une étape de la procédure de libération conditionnelle lorsque, comme le prévoit le projet, la conférence du personnel estime trois fois de suite que les conditions ne sont pas remplies. Si tel est l'avis de la conférence du personnel, il doit être suivi et le condamné aura toujours la possibilité de faire réexaminer son dossier une quatrième, cinquième fois par la conférence du personnel.

N° 22 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.
(In bijkomende orde)

Art. 3

In § 3, derde lid, de woorden « vat de directeur van de strafinrichting, en dit op verzoek van de gedetineerde, alsnog de commissie » **vervangen door de woorden** « kan de directeur van de strafinrichting niettemin, en dit op verzoek van de gedetineerde, de zaak alsnog bij de commissie aanhangig maken ».

VERANTWOORDING

Mocht ons amendement in hoofdorde worden verworpen, dan zou volgens ons ten minste in de mogelijkheid moeten worden voorzien om de directeur de zaak bij de commissie aanhangig te laten maken, dus zonder dat hij daartoe verplicht wordt.

N° 23 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

Art. 3

In § 4, de woorden « Binnen tien dagen » **vervangen door de woorden** « Binnen twintig dagen ».

VERANTWOORDING

De voorgestelde termijn van tien dagen is te kort : feit is immers dat de directeur in sommige gevallen het met redenen omklede advies moet inwinnen bij en verkrijgen van een dienst die gespecialiseerd is in de begeleiding of de behandeling van personen die seksuele misdrijven hebben gepleegd.

N° 24 VAN DE HEER DUQUESNE c.s.

Art. 3

In § 4, de laatste zin vervangen door wat volgt :

« Voorts wint het openbaar ministerie bij de eventuele slachtoffers of hun rechtverkrijgenden de nuttige inlichtingen in met betrekking tot de in hun belang op te leggen bijzondere voorwaarden, waaraan de voorwaardelijke invrijheidstelling zou kunnen worden onderworpen ».

VERANTWOORDING

Het staat niet aan de Koning om te bepalen welke slachtoffers of categorieën van slachtoffers hun advies mogen geven over de bijzondere voorwaarden waaraan de voorwaardelijke invrijheidstelling zou kunnen worden onderworpen.

Wij verkiezen de volgende regeling : zo er een slachtoffer is, doet het parket bij die persoon *automatisch* navraag

N° 22 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS
(En ordre subsidiaire)

Art. 3

Dans le § 3, alinéa 3, remplacer les mots « saisit néanmoins » **par les mots** « peut néanmoins saisir ».

JUSTIFICATION

Si notre amendement à titre principal était rejeté, nous estimons, à tout le moins, qu'il faudrait envisager la saisie de la commission par le directeur comme facultative, et non comme obligatoire pour ce dernier.

N° 23 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

Art. 3

Dans le § 4, remplacer les mots « Dans les dix jours » **par les mots** « Dans les vingt jours ».

JUSTIFICATION

Le délai de dix jours proposé est trop bref : il convient de ne pas oublier que le directeur doit solliciter, dans certains cas, et obtenir l'avis motivé d'un service spécialisé dans la guidance ou le traitement de délinquants sexuels.

N° 24 DE M. DUQUESNE ET CONSORTS

Art. 3

Dans le § 4, remplacer la dernière phrase par ce qui suit :

« Le ministère public recueille en outre auprès des victimes éventuelles, ou auprès de leurs ayants droit, les informations utiles concernant les conditions particulières qu'il conviendrait d'établir dans l'intérêt de celles-ci et auxquelles la libération conditionnelle pourrait être subordonnée ».

JUSTIFICATION

Ce n'est pas au Roi à déterminer les victimes, ou catégories de victimes, qui peuvent être amenées à donner leur avis concernant les conditions particulières auxquelles la libération conditionnelle pourrait être subordonnée.

Nous préférons le système suivant : lorsqu'il existe une victime, le parquet s'informera *automatiquement* auprès

naar de bijzondere voorwaarden die hij in zijn belang opgelegd wil zien.

Het pluspunt van die regeling is dat beter rekening wordt gehouden met de slachtoffers en met wat zij doorgeemaakt hebben; zodoende zullen de betrokkenen toch het gevoel hebben dat naar hen geluisterd wordt en dat zij hun zienswijze naar voren hebben kunnen brengen.

Uiteraard zijn die adviezen, inlichtingen en wensen hoegenaamd niet dwingend voor de commissie.

de cette dernière sur les conditions particulières qu'elle souhaiterait voir imposer dans son intérêt.

Cette solution a le mérite de mieux prendre en considération les victimes et leur souffrance; celles-ci auront, au moins, le sentiment d'avoir été entendues et d'avoir pu exprimer leur point de vue.

Ces avis, ces informations, ces souhaits n'ont bien évidemment rien de contraignant pour la commission.

A. DUQUESNE
J. BARZIN
J. HERZET